

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๑๖

บทบรรณาธิการ

คำถาม สัญญาซื้อขายที่ดินมีข้อความระบุว่า ผู้ซื้อได้ชำระและผู้ขายได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว และผู้ขายเขียนข้อความว่า ได้รับเงินจากการขายที่ดินไม่มีบ้าน จำนวนเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ครบถ้วนเป็นเงินสด ดังนี้ ผู้ขายจะนำสืบว่า ในวันจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินได้รับชำระเงินสด ๕๐๐,๐๐๐ บาท ค่าที่ดินส่วนที่เหลือได้รับชำระเป็นเช็ค แต่เรียกเก็บเงินตามเช็คมิได้ เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๔๐/๒๕๖๖

การซื้อขายที่ดินเป็นการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งกฎหมายบังคับว่าต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๕๖ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ แม้สำเนาหนังสือสัญญาขาย ข้อ ๒ ระบุว่า ผู้ซื้อได้ชำระและผู้ขายได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว และโจทก์เขียนข้อความด้านหลังเอกสารดังกล่าวว่า โจทก์ได้รับเงินจากการขายที่ดิน จำนวนเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ครบถ้วนเป็นเงินสดก็ตาม แต่การที่โจทก์อ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า ในวันจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท โจทก์ได้รับชำระเงินสด ๕๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าที่ดินส่วนที่เหลือนางสาวปวีรสุดาผู้รับมอบอำนาจของจำเลยชำระโดยส่งจ่ายเช็คจำนวนเงิน ๑,๕๑๑,๐๐๐ บาท เป็นการนำสืบอธิบายข้อความเกี่ยวกับวิธีการชำระหนี้ว่า ได้รับชำระราคาเป็นเงินสดบางส่วน และส่วนที่เหลือได้รับชำระเป็นเช็ค แต่เรียกเก็บเงินตามเช็คมิได้ มิใช่เป็นการนำสืบแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔

คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในข้อหาฉ้อโกง โดยมีคำขอส่วนแพ่งให้จำเลยคืนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างหรือชดใช้ราคาแทน ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยมีความผิด ให้คืนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย ดังนี้ คดีแพ่งที่ผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องจำเลยไว้ก่อนคดีอาญาดังกล่าว และมีคำขอให้จำเลยคืนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทนเป็นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย จะต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๓๖/๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการขายฝากที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ สำหรับเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยที่ ๑ ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๒ ชำระแก่โจทก์ในกรณีที่ไม่สามารถจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทได้นั้น เป็นเงินจำนวนเดียวกับที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ในข้อหาฉ้อโกง โดยมีคำขอส่วนแบ่งให้จำเลยที่ ๑ คืนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างหรือชดเชยราคา ซึ่งโจทก์ได้เข้าเป็นโจทก์ร่วม คดีถึงที่สุดโดยศาลฎีกาพิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ มีความผิดและให้จำเลยที่ ๑ คืนที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์ร่วม (โจทก์คดีนี้) เมื่อศาลในคดีอาญาพิพากษาตามคำขอส่วนแบ่งให้จำเลยที่ ๑ คืนเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์แล้ว คำขอเกี่ยวกับเงินจำนวนดังกล่าวในคดีนี้ซึ่งแม้จะได้ฟ้องไว้ก่อนคดีอาญา ก็เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ต้องห้ามตามป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ โจทก์จึงไม่อาจเรียกร้องเงินจำนวนนี้คืนจากจำเลยที่ ๑ ได้อีก

ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ บังคับให้พนักงานอัยการฟ้องเรียกได้แต่เฉพาะต้นเงินเท่านั้น สภาพไม่เปิดช่องให้เรียกดอกเบี้ยได้เพราะดอกเบี้ยไม่ใช่ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญหายไปเนื่องจากการกระทำผิด การที่พนักงานอัยการไม่ได้ฟ้องเรียกดอกเบี้ยมาในคดีก่อนจึงไม่ใช่ค่าเสียหายที่พนักงานอัยการสามารถฟ้องเรียกแทนผู้เสียหายได้แล้วไม่เรียก ฟ้องของโจทก์ที่เกี่ยวกับจำเลยที่ ๑ ในส่วนของดอกเบี้ยจึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการซ้ำ

คำถาม ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์จนกระทั่งมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิให้ผู้ร้องมีชื่อในโฉนดที่ดินแล้ว กรมสรรพากรซึ่งยึดที่ดินดังกล่าวไว้ก่อนที่ผู้ร้องจะครอบครองที่ดินครบ ๑๐ ปี (ผู้มีชื่อในโฉนดที่ดินเดิมค้างชำระค่าภาษีอากร) จะยื่นคำร้องสอดเข้ามาในคดีได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๒/๒๕๖๖

แม้ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์จนกระทั่งมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิให้ผู้ร้องมีชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทแล้วโดยไม่มี

การออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ตาม แต่ผู้ร้องอาจนำคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลที่วินิจฉัยถึงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทดังกล่าวไปใช้ยื่นแก่บุคคลภายนอกได้ ทั้งยังทำให้ผู้คัดค้านสิทธิในการบังคับคดีแก่ที่ดินพิพาทที่ยึดไว้นั้นได้เพราะที่ดินพิพาทไม่ใช่ของ ร. ลูกหนี้ของผู้คัดค้านอีกต่อไป ผู้คัดค้านซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวเนื่องด้วยการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลและชอบที่จะยื่นคำร้องขอสอดเข้ามาในคดีได้โดยยื่นคำร้องขอต่อศาลที่มีการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นเพื่อยังให้ได้รับความรับรอง คู่ครอง หรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๗ (๑)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยความสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของแต่ผู้คัดค้านอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่ง ป.ร. ยึดที่ดินพิพาทของ ร. เพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้าง ตามประกาศกรมสรรพากร (ภ.ส.๑๘) เรื่อง ให้อธิบดีทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร ฉบับลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยผู้คัดค้านปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ ที่ดินพิพาทและส่งสำเนาประกาศยึดที่ดินพิพาทให้ ร. โดยชอบแล้ว เมื่อผู้คัดค้านยึดที่ดินพิพาทเพื่อขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ค่าภาษีอากรค้างก่อนที่ผู้ร้องจะครอบครองที่ดินพิพาทครบ ๑๐ ปี กรณีจึงยังถือไม่ได้ว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาทโดยสงบด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ เพราะสิทธิของผู้ร้องถูกกระทบโดยการยึดทรัพย์ของผู้คัดค้านที่อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่ง ป.ร. ยึดที่ดินพิพาทติดต่อกันเกินกว่า ๑๐ ปี ก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๘๒ เมื่อผู้คัดค้านไม่ได้ร้องคัดค้านเข้ามาในคดีในศาลชั้นต้น จึงถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นบุคคลภายนอก คำสั่งศาลชั้นต้นที่แสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทไม่ผูกพันผู้คัดค้าน ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง (๒) ผู้คัดค้านจึงสามารถพิสูจน์ได้ว่า ที่ดินพิพาทยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของ ร.

คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นเจ้าของบ้านผู้จัดให้มีการเล่นและเข้าร่วมเล่นการพนัน จำเลยให้การรับสารภาพศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง คดีถึงที่สุด จำเลยจะมายื่นคำร้องว่า จำเลยไม่ได้เป็นผู้จัดการให้มีการเล่น แต่เป็นผู้เข้าร่วมเล่นการพนันไพรมี่คำพิพากษาของศาลชั้นต้นไม่ถูกต้อง ขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งแก้ไขคำพิพากษา ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๒๓/๒๕๖๕

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันไพรมี่และเป็นผู้เข้าร่วมเล่นกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ และจำเลยที่ ๑ ให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ลงโทษปรับจำเลยที่ ๑ ในความผิดข้อหาเป็นผู้จัดให้มีการเล่นและเข้าร่วมเล่นการพนันไพรมี่ตามคำให้การรับสารภาพของจำเลยที่ ๑ หากจำเลยที่ ๑ เห็นว่าศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร จำเลยที่ ๑ ขอบที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาไปยังศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๓ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้ใช้สิทธิดังกล่าวจนคดีถึงที่สุดไปนานกว่า ๑๘ ปีแล้ว กลับมายื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นแก้ไขคำพิพากษาในส่วนที่ลงโทษจำเลยที่ ๑ เป็นว่าจำเลยที่ ๑ มีความผิดเพียงข้อหาเป็นผู้เข้าร่วมเล่นการพนันไพรมี่เท่านั้น อันเป็นการขัดแย้งกับคำรับสารภาพของจำเลยที่ ๑ และมีผลเป็นการแก้ไขคำพิพากษาซึ่งถึงที่สุดแล้ว ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๐ ซึ่งห้ามมิให้แก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งอ่านแล้ว นอกจากถ้อยคำที่เขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด ทั้งตามข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ที่ขอให้ศาลชั้นต้นแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาจากเดิมที่ลงโทษจำเลยที่ ๑ ในข้อหาเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันไพรมี่เป็นให้ยกฟ้องข้อหาดังกล่าวนั้น มิใช่เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดเล็กน้อย แต่เป็นการกลับคำวินิจฉัยในคำพิพากษาเดิม กรณีไม่มีเหตุที่จะแก้ไขคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้แก่จำเลยที่ ๑

ขอให้นักศึกษาทุกท่านประสบความสำเร็จในการสอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ